

1. 9. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vymahatelnost výživného na tvorbu úspor

Při rozhodování o vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi, nebo předky a nezletilými dětmi, které nenabýly plné svéprávnosti, potažmo při stanovení výše výživného, může soud v některých případech rozhodnout i o povinnosti tvořit dítěti úspory. Smyslem úspor je zajistit dítěti finanční rezervy pro přípravu na budoucí povolání, bydlení, apod., jak je to běžné ve fungujících úplných rodinách. Jak je to však s vymahatelností povinnosti tvořit dítěti úspory?

Základním východiskem právní úpravy týkající se vyživovací povinnosti rodičů a dětí je životní úroveň rodičů a dítěte, která má být zásadně shodná, přičemž věta druhá § 915 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen jako „OZ“), explicitně stanoví, že hledisko životní úrovně předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.[\[1\]](#)

Tzv. velká novela již zrušeného zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině [\[2\]](#), provedená zákonem č. [91/1998](#) Sb. výslovně připustila možnost, že za odůvodněné potřeby dítěte lze považovat tvorbu úspor zabezpečující zejména přípravu na budoucí povolání tam, kde to majetkové poměry povinného rodiče umožňují. Tímto bylo upuštěno od nahlížení na institut výživného jako na platbu sloužící k uspokojování běžných potřeb dítěte a OZ tuto koncepci v zásadě přebírá, když v ust. § 917 OZ je zmíněna možnost, aby soud při rozhodování o vyživovací povinnosti rodiče k dítěti, či vyživovací povinnosti předka k nezletilému dítěti, rozhodl i o případné tvorbě úspor. Jestliže jde o vyživovací povinnost rodičů k dětem, povinnost tvořit úspory lze stanovit ve prospěch jakéhokoliv dítěte (tedy i dítěte zletilého či svéprávného nezletilého dítěte). Jde-li o jiné předky, lze těmto stanovit povinnost k tvorbě úspor jen ve prospěch nezletilého dítěte, které nenabýlo plné svéprávnosti. Pro stanovení povinnosti tvořit dítěti úspory musí být dále kumulativně splněny dva předpoklady, a to, že možnost tvorby úspor připouštějí majetkové poměry povinné osoby (rodiče nebo předka) a nevylučují ji okolnosti zvláštního případu.

Rozhodování o výživném na tvorbu úspor tedy musí být soudy v praxi využíváno tam, kde jsou majetkové poměry a celkové možnosti a schopnosti povinného nadprůměrné. Povinnému rodiči či předkovi bývá povinnost k jeho hrazení stanovována vedle povinnosti k hrazení běžného výživného.

Pokud jde o povinnost hradit běžné výživné či zaplatit stanovený nedoplatek výživného, jde bezesporu o peněžitou povinnost, kterou je možné v případě jejího neplnění vymáhat prostřednictvím výkonu rozhodnutí na základě návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu, popř. návrhu na nařízení exekuce dle exekučního řádu (obojí souhrnně označují jako „**výkon rozhodnutí**“), kdy výkonem rozhodnutí jsou vymáhány dlužné částky výživného.

Jak je to však s vymahatelností povinnosti, která spočívá právě v povinnosti tvořit dítěti úspory, a tedy ukládat měsíčně (či v jiném stanoveném časovém období) ve výroku soudu stanovené částky jako výživné na tvorbu úspor na určený účet, popř. povinnosti založit tento účet a ukládat na něj výživné na tvorbu úspor?

Může být matoucí, že na tuto povinnost není exekučními soudy nahlíženo jako na vymáhání peněžité povinnosti, a tedy případnému návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí k vymožení částek, které mají být jako výživné na tvorbu úspor skládány na stanovený účet, nelze vyhovět.

Pokud totiž ze znění exekučního titulu vyplývá, že závazek povinného rodiče či předka spočívá

v povinnosti ukládat částky výživného na tvorbu úspor na stanovený účet a ne v povinnost plnit k rukám oprávněného, či jeho zástupce, **lze plnění takové povinnosti vymáhat pouze formou vymáhání nepeněžitých plnění, tedy jiné povinnosti, než je zaplacení peněžitých částky. Cílem takového výkonu rozhodnutí tak není vymožení částek výživného na tvorbu úspor, ale pouze „dohlédnutí“ veřejné moci na to, zda povinný svou povinnost řádně a včas plní.** V případě, že povinný rodič či předek tuto povinnost neplní, může soud, popř. exekutor, na návrh oprávněného povinnému ukládat pokuty. Takové případné pokuty však připadají státu, a jelikož nejde o pokuty ukládané při výkonu rozhodnutí o péči o nezletilé; o styku s nezletilým či při výkonu rozhodnutí ve věcech navrácení nezletilého dítěte u mezinárodního únosu, nelze tyto pokuty čerpat k náhradě vynaložených a prokázaných nákladů dítěte, jak to ve vyjmenovaných případech u nezletilého dítěte umožňuje § 507 zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, na návrh zákonného zástupce nebo opatrovníka nezletilého dítěte.

Z uvedeného dále vyplývá, že exekuci^[3] povinnosti přispívat na výživu nezletilého anebo zletilého dítěte do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání, formou výživného na tvorbu úspor, které má povinný poukazovat na soudem stanovený účet, nelze provést pozastavením řidičského oprávnění povinného. Způsob provedení exekuce pozastavením řidičského oprávnění je možné realizovat pouze v případě vymáhání povinnosti ukládající zaplacení peněžitých částky, a to konkrétně nedoplatku výživného. Jak však bylo výše uvedeno, povinnost vytvářet dítěti úspory na určeném účtu není pro účely výkonu rozhodnutí peněžitou povinností.

V souvislosti s výše uvedeným je tedy chvályhodné, že je součástí našeho právního řádu ustanovení umožňující stanovit povinnému rodiči či předkovi tvořit dítěti úspory, nicméně vymahatelnost této povinnosti pokulhává, když nelze vymáhat peněžní částky, které má povinný poukazovat na určený účet.

Co tedy říci závěrem? Pokud povinný rodič či předek neplní svou povinnost spočívající v tom, že má přispívat na výživu dítěte formou výživného na tvorbu úspor, které má poukazovat na stanovený účet, je otázkou, do jaké míry je účelné zahajovat výkon rozhodnutí pro vymožení této nepeněžitých povinnosti, když jediné, čeho oprávněný takovým návrhem může docílit je, že jsou povinnému ukládány pokuty, které následně připadají státu, přičemž dluh na výživném na tvorbu úspor není nijak umořován.

Mgr. Adéla Nela Kročilová

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ | ATTORNEYS AT LAW

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

[1] § 915 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[2] Zrušen k 1. 1. 2014.

[3] Zde ve smyslu exekuce dle zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)